

SM37

Feiten versus onderbuikgevoelens

Een oude, wijze Chinees schijnt ooit gezegd te hebben:

愿你生活在有趣的时代。

(May you live in interesting times).

Dat was overigens geen zegen, maar een vervloeking. Bij mij komt dan altijd dat overbekende adagium bovendrijven:

Be careful what you wish for; you might just get it.

Interessante tijden zijn het zeker, aan het begin van het derde decennium van de 21e eeuw. Ik citeer uit eigen werk:

“Onze dagelijkse informatieoverload, met een toenemende hoeveelheid fake news, belemmert ons, vooral als we ingewikkelde zaken moeten bespreken of de nuance aan willen brengen in complexe materie. Het helpt ook niet dat er een anti-intellectuele impuls in de samenleving gaande is, die stelt dat ‘wetenschap ook maar een mening is’. Het is welhaast onmogelijk om uit te leggen hoe stupide dat is. We moeten ons met alle macht en kracht verzetten tegen dergelijke onwetendheid en onnozelheid, maar dat wil nog niet zeggen dat we de capaciteit om nieuwsgierige vragen te stellen hebben verloren of dat ons intellectuele vermogen is verdampt. Ze wordt hoogstens afgedekt door een zware, klamme deken die ons rationeel discours hindert. Het is een deken die we zo snel mogelijk van ons af moeten werpen.” (‘De mens als grens’, pagina 26).

Eén van de grote makkes van deze tijd is dat we de neiging hebben onderbuikgevoelens gelijk te stellen aan objectief vastgestelde, wetenschappelijk onderbouwde feiten. We zetten een wetenschapper naast iemand met een persoonlijke mening en geven beiden vervolgens evenveel spreektijd. Dat is fundamenteel fout.

Het klopt, soms ligt de waarheid in het midden (dat is de kracht van de nuance), maar niet altijd. Soms heeft de één gewoon helemaal gelijk en ander helemaal ongelijk. Maar persoonlijke

meningen, onderbuikgevoelens en samenzweringstheorieën zouden nooit mogen winnen van wetenschappelijke observatie, onderzoek, feiten en bewijs.

‘Wetenschap is ook maar een mening’ is niet alleen een volkomen stupide uitspraak. We moeten ook erkennen, herkennen en bekennen dat zoiets alleen maar kan overleven in een samenleving, waarin anti-intellectualiteit, pseudowetenschap en populisme hoogtij vieren. Als we er maar lang genoeg door onwetendheid geïndoctrineerd worden, gaan we nog geloven dat het een zegen is ook.

Trap er niet in. Verzet je ertegen. Verdiep je in de wetenschap en bescherm het rationeel discours. Het overleven van de menselijke soort op de lange termijn hangt ervan af.

Waarvan akte.

De mens als grens – Over de onbuigzame barrières van ons bestaan verschijnt op 15 december 2022, maar je kunt hier al de preview inzien:

<https://www.bol.com/nl/nl/p/de-mens-als-grens/9300000128941910/>

Meer weten over de wetenschappelijke methode? Klik hier:

https://nl.m.wikipedia.org/wiki/Wetenschappelijke_methode

Meer weten over de wetenschappelijke theorie? Klik hier:

<https://nl.m.wikipedia.org/wiki/Theorie>

Meer weten over wetenschap? Klik hier:

<https://nl.m.wikipedia.org/wiki/Wetenschap>

(Bron: Wikipedia).